

N° 52

JACQUES NÈVE

Horloger d'Art

+ 32 (0)477 27 19 08 - jneve@horloger.net - www.horloger.net

**PRECISIE-REGULATEUR, MEESTERWERK VAN
RICHARD VOLKAERTS IN 1920**

**ÉCOLE PROFESSIONNELLE DE MÉCANIQUE DE PRÉCISION
ET D'ÉLECTRICITÉ DE BRUXELLES**

Gesigneerd ECOLE PROF^{ELLE} DE MÉCANIQUE DE PRÉCISION ET D' ÉLECTRICITÉ
DE BRUXELLES, RICHARD VOLKAERTS 1920.

H. 180 cm ; B. 48 cm ; D. 26cm

**PRECISIE-REGULATEUR, MEESTERWERK VAN
RICHARD VOLKAERTS IN 1920**

**ECOLE PROFESSIONNELLE DE MÉCANIQUE DE PRÉCISION
ET D'ÉLECTRICITÉ DE BRUXELLES**

UURWERK

Het uurwerk is uitzonderlijk stevig gebouwd met dikke platines en vier cilindervormige pijlers die aan beide kanten geschroefd zijn. Alle tandwielen hebben rondels met een hoog tandental, een echappement met pauze van het Graham-type, een ophanging met dubbele stalen lamel, en een krachtsysteem met gemoffeld gewicht met verwijzing door het bovengedeelte van de kast die een looptijd van 15 dagen toelaat. De slinger heeft een stalen schacht, een vork met microregeling voor loodrechtheid, een cilindervormige lens met een geïnduceerde snelheidsregelaar en een loden gewicht beneden geplaatst voor thermische compensatie. De platines en de tandwielen van de veertrommel zijn versierd op de manier van Genève.

WIJZERPLAAT

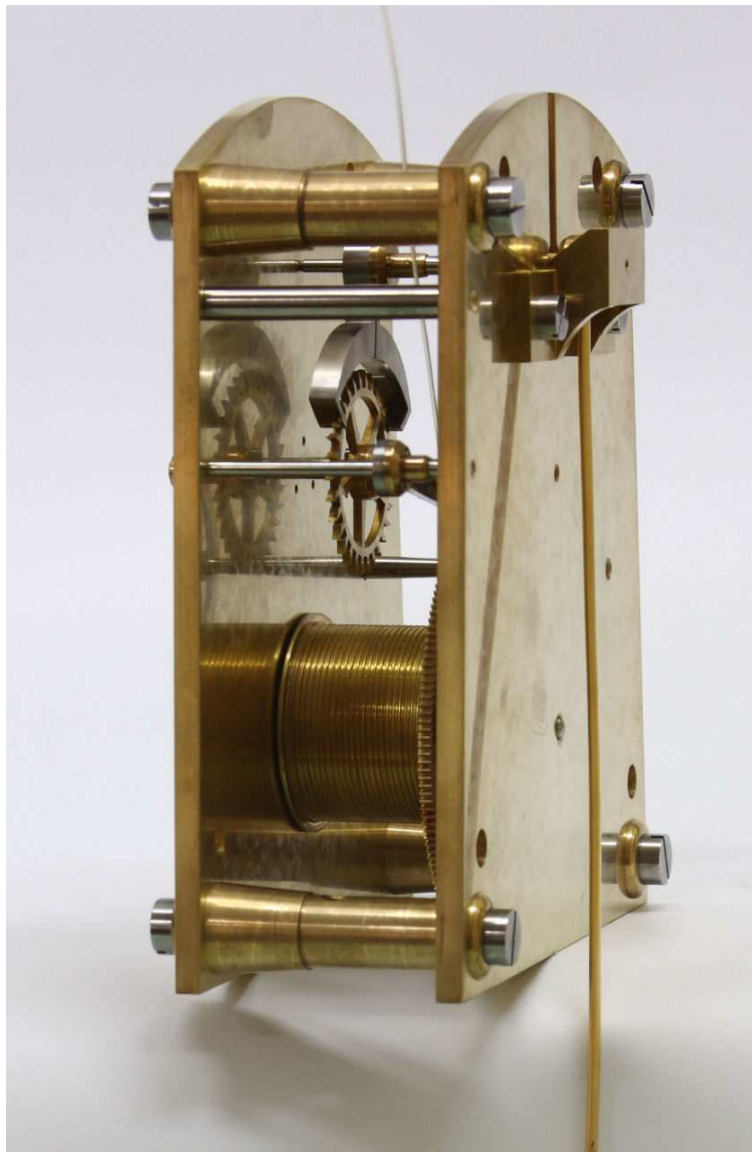
De wijzerplaat is vervaardigd uit verzilverd messing, en heeft Romeinse cijfers voor de uuraanduiding. Gesigneerd ECOLE PROF^{ELLE} DE MÉCANIQUE DE PRÉCISION ET D'ÉLECTRICITÉ DE BRUXELLES, RICHARD VOLKAERTS 1920.

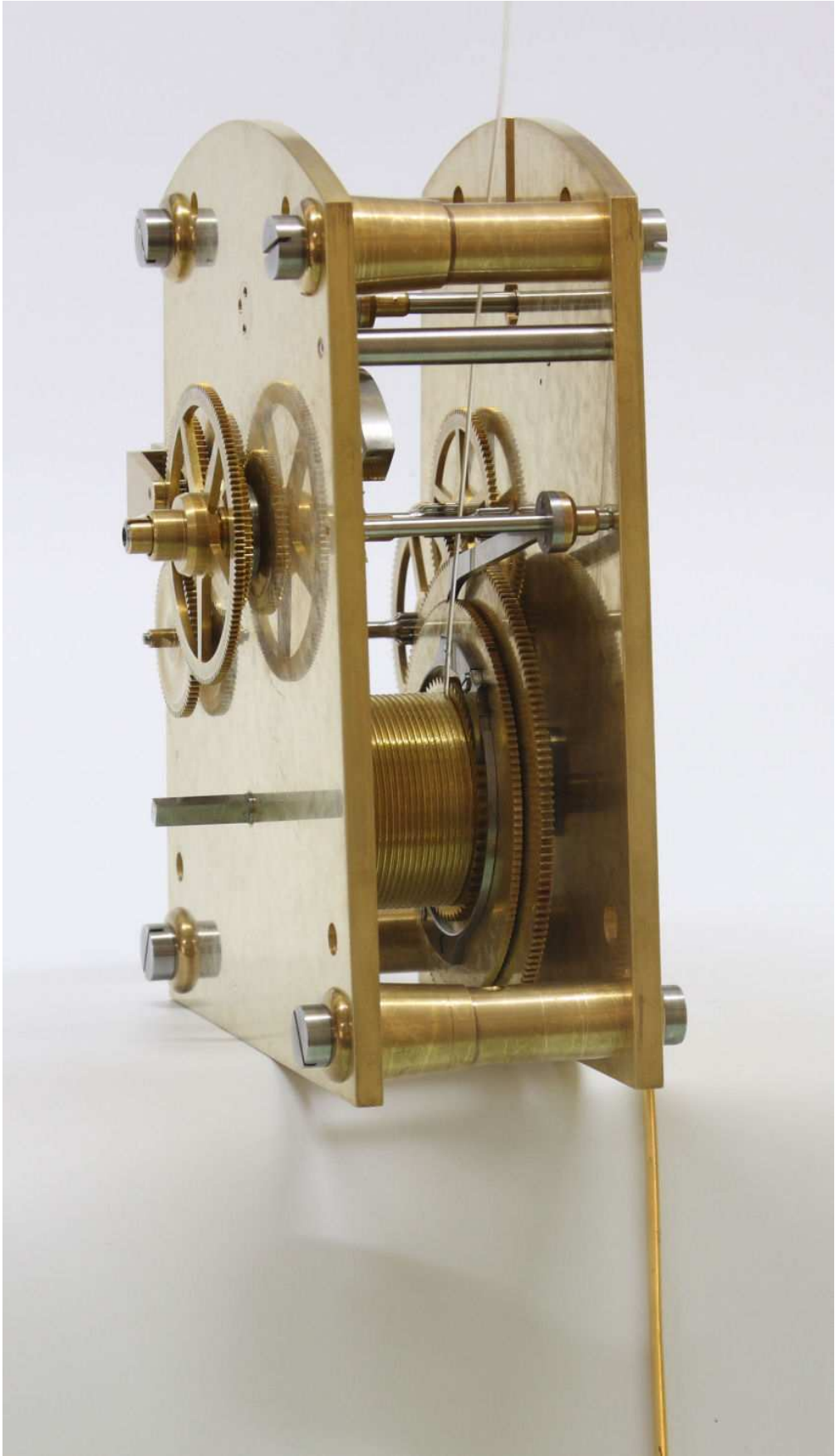
De wijzers zijn gemaakt in geblauwd staal, en er is een centrale secondenwijzer.

KAST

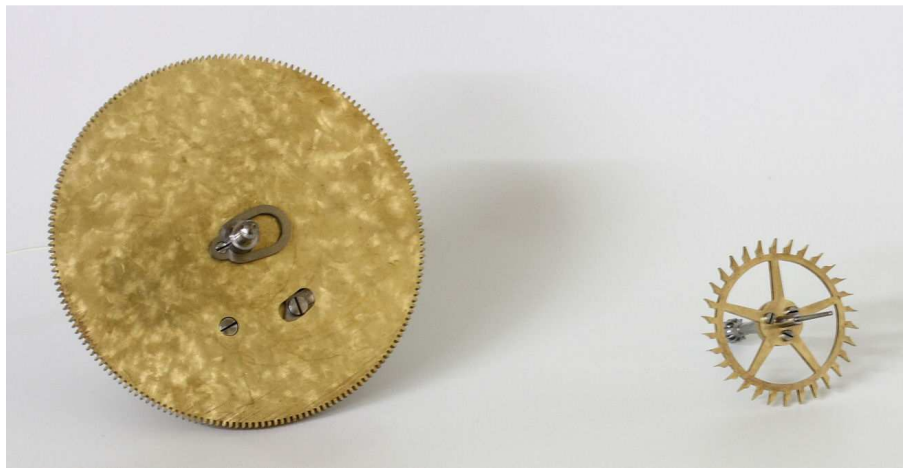
De kast is vervaardigd uit eik en is sterk en met zorg uitgevoerd. Het heeft zware geschuinde ramen langs drie zijden, een kapiteel bovenaan en ruitvormige moulures en hoeken boven de wijzerplaat. Het geheel wordt aan de muur gehangen aan de hand van twee haken bovenaan. De deur kan aan de linkerkant met een sleutel op slot worden gedaan.

Hoogte 180 cm, Breedte 48 cm, Diepte 26cm.

De *École Professionnelle de Mécanique de Précision et de l'Électricité de Bruxelles*, of later bekend als de ***École des Arts et Métiers***, had voor de Tweede Wereldoorlog de reputatie om zich op 's werelds hoogste niveau te bevinden voor de opleiding van klokkenmakers. Op het einde van hun opleiding moesten de leerlingen een complete precisie-regulateur in elkaar steken, die hen tot het einde van hun loopbaan zou vergezellen, als bewijsstuk van hun kunnen en als meesterwerk dat met nauwkeurigheid het uur aanduidt ter regeling van andere klokken. Waarschijnlijk werd dit meesterwerk in 1920 gemaakt naar een plan dat door de professoren werd gemaakt, maar waarbij niettemin de studenten vrij waren in de uitvoering van bepaalde details. Ook de kast werd door de studenten in meubelkunst van deze prestigieuze school gemaakt, die de beste materialen en assemblagemethoden hanteerden.

De kast van onze regulateur is gemaakt op basis van radiaal doorgesneden eik. Men ziet een heel aantal mergstralen die typisch zijn voor deze zaagtechniek. Deze stralen, die vergelijkbaar zijn met een transportnetwerk, gaan van de levende schors naar het merg van de boom, en dankzij hen kan de plant zich voeden. Ze hebben vaak een golvende vorm en bevinden zich bijna loodrecht tegenover de houtvezels; ze harmoniseren zich zeer goed met de ordinaire nerf van eikenhout. Deze zaagtechniek laat toe de stabiliteit van het hout te versterken en dus de diverse deformaties, golfbewegingen en inkrimpingen die typisch zijn voor de traditionele zaagtechnieken, te vermijden.

Ook is het interessant op te merken dat men een ander vergelijkbaar werk heeft teruggevonden; deze is gesigneerd met **ECOLE PROFELLE DE MECANIQUE DE PRECISION ET D'ELECTRICITE DE BRUXELLES, FERNAND LUST** (niet gedateerd), waarschijnlijk het meesterwerk van een student uit datzelfde jaar. (Zie foto's hieronder (fig.1 et 2), met dank aan Steve N., VS voor zijn foto's en nota's over mergstralen).

Fig. 1 Detail van de wijzerplaat van de regulateur, meesterwerk van Fernand Lust

Fig. 2 « HET MEESTERWERK VAN FERNAND LUST »

